

Utlåtande Rotel VIII (Dnr KS 2019/833)

Avgifter för tillstånd och tillsyn enligt Lagen om tobak och liknande produkter (2018:2088)

Framställan från socialnämnden

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Avgifter för ansökan om försäljningstillstånd och avgifter för tillsyn, enligt Lagen om tobak och liknande produkter (2018:2088), godkänns i enlighet med utlåtandet.
2. Avgifter för försäljningstillstånd gäller från och med 1 juli 2019 enligt följande:
  - A. Ansökan om tillstånd för att sälja tobak, avgift 9500 kr.
  - B. Ansökan om tillfälligt tillstånd för att sälja tobak, avgift 6500 kr.
  - C. Ansökan om ändrat ägar- eller bolagsförhållande, avgift 7500 kr.
  - D. Ansökan om förändrat tillstånd, avgift 2000 kr.
  - E. Ansökan om tillstånd för att sälja tobak. Företag med fler än en tobaksautomat, avgift 4000 kr.
3. Avgift för tillsynsavgift gäller från och med 1 januari 2020, avgift 6000 kr.

Föredragande borgarrådet Jan Jönsson anför följande.

Ärendet

Den 12 december 2018 beslutade riksdagen om en ny lag om tobak och liknande produkter. Bland annat införs en tillståndsplikt för handel med tobak. Detaljhandel och partihandel med tobaksvaror ska få bedrivas endast av den

som har tillstånd för sådan handel. Lagen om tobak och likande produkter (2018:2088) gäller från den 1 juli 2019.

Enligt lagen har kommunen rätt att ta ut en avgift för prövningen av en tillståndsansökan för att sälja tobaksvaror. Kommunen får även ta ut avgifter för sin tillsyn av den som bedriver tillståndspliktig försäljning. Avgifterna ska spegla kommunernas faktiska kostnad för hanteringen av tillståndsansökningar. Avgifterna ska följa de allmänna krav om självkostnadsprincipen som finns om kommunala taxor.

Enligt beslut i kommunfullmäktige den 6 maj 2019 fick socialnämnden i uppdrag att föreslå kommunfullmäktige avgifter för ansökan om försäljningstillstånd och avgifter för tillsyn enligt lagen om tobak och liknande produkter (2018:2088).

Beredning

Ärendet har initierats av socialnämnden och remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret bedömer att socialnämndens förslag till avgifter speglar Stockholms stads faktiska kostnad för hanteringen av tillståndsansökningar och tillsyn.

Mina synpunkter

Riksdagen har ålagt kommunerna att ansvara för tillstånd till tobaksförsäljning. Därför måste en avgift tas ut av näringsidkare som har för avsikt att sälja tobak. Uttaget av avgift sker i enlighet med självkostnadsprincipen. De föreslagna avgifterna ligger i linje med avgiftsnivåerna i de andra storstadskommunerna.

Stockholm ska vara en stad där det är enkelt att driva företag, och de avgifter staden tar ut av företagare ska inte vara onödigt betungande. Samtidigt är det viktigt att oseriösa företagare och organiserad brottslighet inte tillåts konkurrera med seriösa näringsidkare. Erfarenheterna från stadens arbete med serveringstillstånd visar att den noggranna utredning som görs av sökandes vandel och ekonomiska förhållanden i högsta grad är befogad.

Den nya tobakslagen innebär nya uppgifter för kommunerna. Avgifterna för tillstånd till tobaksförsäljning bygger på en uppskattning av det arbete som behöver läggas ner för att pröva ansökningar om tillstånd i enlighet med lagens regler. Jag avser att följa den faktiska utvecklingen och återkomma till fullmäktige med förslag på reviderade avgifter om så är motiverat.

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Avgifter för ansökan om försäljningstillstånd och avgifter för tillsyn, enligt Lagen om tobak och liknande produkter (2018:2088), godkänns i enlighet med utlåtandet.
2. Avgifter för försäljningstillstånd gäller från och med 1 juli 2019 enligt följande:
  - A. Ansökan om tillstånd för att sälja tobak, avgift 9500 kr.
  - B. Ansökan om tillfälligt tillstånd för att sälja tobak, avgift 6500 kr.
  - C. Ansökan om ändrat ägar- eller bolagsförhållande, avgift 7500 kr.
  - D. Ansökan om förändrat tillstånd, avgift 2000 kr.
  - E. Ansökan om tillstånd för att sälja tobak. Företag med fler än en tobaksautomat, avgift 4000 kr.
3. Avgift för tillsynsavgift gäller från och med 1 januari 2020, avgift 6000 kr.

Stockholm den 5 juni 2019

På kommunstyrelsens vägnar:
ANNA KÖNIG JERLMYR

Jan Jönsson

Mats Larsson

Remissammanställning

Ärendet

Kommunen har rätt att ta ut en avgift för prövningen av en tillståndsansökan för att sälja tobaksvaror. Kommunen får även ta ut avgifter för sin tillsyn av den som bedriver tillståndspliktig försäljning enligt 5 kap. 1§ Lagen om tobak och liknande produkter (2018:2088). Lagen innehåller bestämmelser om tobak, elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare, örtprodukter för rökning och om användningen av njutningsmedel som till användningssättet motsvarar rökning men som inte innehåller tobak.

Kommunerna får ett ändrat och utökat tillsynsansvar jämfört med tidigare tobakslagen. Tillsynsansvaret ändras från att ha avsett bestämmelser om anmälningsplikt till att avse bestämmelser om tillståndsplikt för handel med tobaksvaror. Tillsynsansvaret utökas också till att avse partihandlare som, till skillnad från bestämmelserna om anmälningsplikt, omfattas av tillståndsplikt.

Tillstånds- och tillsynsavgifterna ska täcka handläggningsekostnader, tillsyn och övriga myndighetskostnader.

Avgifter

Kommunen har rätt att ta ut en avgift för prövningen av en tillståndsansökan för att sälja tobaksvaror. Kommunen får även ta ut avgifter för sin tillsyn av den som bedriver tillståndspliktig försäljning enligt 5 kap. 1§ Lagen om tobak och liknande produkter (2018:2088). Grunderna får bestämmas av kommunfullmäktige (jfr RÅ 1994 ref.72). Avgifterna ska spegla kommunernas faktiska kostnad för hanteringen av tillståndsansökningar. Avgifterna ska följa de allmänna krav om självkostnadsprincipen som finns om kommunala taxor.

Avgifterna för samtliga kategorier nedan gäller från 1 juli 2019, med undantag av tillsynsavgiften om 6000 kronor som gäller från 1 januari 2020.

Kategori	Föreslagen avgift
Ansökan om tillstånd för att sälja tobak.	9 500 kronor
Ansökan om tillfälligt tillstånd för att sälja tobak.	6 500 kronor
Anmälan om ändrat ägar- eller bolagsförhållanden	7 500 kronor
Anmälan om förändrat tillstånd.	2 000 kronor

Ansökan om tillstånd för att sälja tobak. Företag med fler än en tobaksautomat ¹	4 000 kronor
Tillsynsavgift	6 000 kronor

Socialförvaltningen har uppskattat att en rimlig tid för att handlägga en ansökan om tobakstillstånd bör ligga på cirka 8 timmar effektiv tid. Tid för handläggning av ansökan om förändringar i tillståndshavande bolag bör ligga på cirka 6,5 timmar effektiv tid. Handläggningstid av ansökan om tillfälligt tillstånd för tobaksförsäljning bör ligga på cirka 5,5 timmar effektiv tid. En ändring i tobakstillståndet, som till exempel kan medföra ett utredningsbesök, bör kunna handläggas på i cirka 2 timmar effektiv tid.

De föreslagna avgifterna baseras på ett timpris motsvarande cirka 1 180 kronor per timme. I timpriset ingår kostnader för personal, material, utrustning, lokalkostnader, OH kostnader med mera.

Det är i dagsläget svårt för socialnämnden att avgöra hur många av dagens befintliga tobakshandlare som kommer att ansöka om ett tobakstillstånd, samt hur lång handläggningstid varje ärende kräver. Med anledning av denna osäkra prognos kan det bli nödvändigt att justera avgifterna framöver utifrån den faktiska situationen.

Kommunens kostnader för tillsynen består av två delar. En administrativ ”inre tillsyn” och en direkt kontroll på försäljningsstället, ”yttre tillsyn”. Den administrativa delen består i regelbunden kontroll av tillståndshavarnas löpande vandel, kontakter med andra myndigheter, planering av den ”yttre tillsynen”, efterarbete med rapportering, kommunicering och utarbetande av beslutsunderlag för eventuella administrativa sanktioner. Sammantaget beräknas tiden för tillsyn uppgå till cirka 6 timmar/tillsyn.

Socialförvaltningen har tittat på Göteborgs stads och Malmös stads förslag till avgifter. Socialförvaltningens anser att stadens förslag inte skiljer sig nämnvärt mot dessa båda förslag.

Socialnämnden

Socialnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 21 maj 2019 följande.

---

¹ För de företag med fler än en tobaksautomat utställda på olika platser i staden föreslås en reduktion av priset. Detta då handläggningstiden beräknas vara kortare för dessa ärenden, då det endast behöver göras en lämplighetsprövning. De föreslås betala full avgift för ett av försäljningsställena och därefter 4 000 kronor per försäljningsställe.

1. Socialnämnden godkänner förvaltningens förslag till avgift enligt nedan.
2. Socialnämnden överlämnar förslaget till kommunfullmäktige för godkännande.
3. Beslutet justeras omedelbart.

Kategori	Föreslagen avgift
Ansökan om tillstånd för att sälja tobak.	9 500 kronor
Ansökan om tillfälligt tillstånd för att sälja tobak.	6 500 kronor
Anmälan om ändrat ägar- eller bolagsförhållanden	7 500 kronor
Anmälan om förändrat tillstånd.	2 000 kronor
Ansökan om tillstånd för att sälja tobak. Företag med fler än en tobaksautomat	4 000 kronor
Tillsynsavgift	6 000 kronor

Socialförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 13 maj 2019 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen föreslår att Socialnämnden godkänner förvaltningens förslag till avgifter, samt att Socialnämnden överlämnar förslaget till kommunfullmäktige för godkännande.

Beredning

Ärendet har initierats av socialnämnden och remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 27 maj 2019 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret bedömer att socialnämndens förslag till avgifter speglar Stockholms stads faktiska kostnad för hanteringen av tillståndsansökningar och tillsyn. Förslagen är i linje med inriktningsmål 1. *En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla* och inriktningsmål 3. *En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden*

Stadsledningskontoret föreslår att remissen anse besvarad med hänvisning till vad som anförs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.